

©
V velikem svetu
zmaguje ideali-
zem, svet duha in
zvestobe, zmagu-
je po žrtvah in
odpovedih!
©

NOVINE

SLOVENSKE KRAJINE

Celoletna naročnina:
pri širitelju 28 din,
na lasten naslov 36
din, v inozemstvo 84
din, z »Mar. listom«
110 din, za Ameriko
3 dolare.
Ček. rač. 17.974.
Najmanjši ogl. 15 D.
Izhajajo vsak četrtek.

Leto XXVIII.

Uredništvo in uprava: M. Sobota, Križova 4.

Štev. 11.

Papeštvo

Z obletnicami je vedno težava. To-liko jih je, da je človek vsega tega že sit. Zato ostanemo ob raznih obletnicah navadno hladni in brezčutni. Včasih se nam celo zdi, da nas razne obletnice motijo v mirnem, vsakdanjem življenju. Ob takih prilikah bi najraje vzrojili in rekli: Pustite me pri miru. Kaj je vsega tega treba in celo v teh težkih časih?

Da, v teh težkih časih! — Toda povdarjam, da je ravno v teh težkih časih potrebno, da se ob primernih prilikah temeljito predramimo iz dremotnega življenja. Potrebno je, da obstanemo in se resno zamislimo. — Stori-mo to sedaj ob drugi obletnici kronanja papeža Pija XII.!

Kaj nam je papeštvo? Ali ne gledamo večkrat v papežih nekaj oddaljenega, tujega, za današnje čase malo potrebnega? Ali nam papeštvo sploh pomeni in predstavlja kaj več kot spomin na stare minule zlate čase? Zdi se, da gledamo na papeštvo z enakim omalovaževanjem kakor na krščanstvo sploh: Nekdaj je to pomenilo veliko, danes prav malo. In vendar! Če smo katoličani in če nas drugi imenujejo »papince«, papeževe pristaše — smo pač dolžni, da vemo o papeštvu kaj več in temeljiteje.

Papeštvo je božja ustanova. Dobro bi nam morale biti v spominu Kristusove besede Petru, prvemu papežu: »Ti si Peter — skala«, in one: »Pasi moje jagnjeta, pasi moje ovce!« S temi besedami je Kristus ustanovil papeštvo in papež je Kristusov namestnik, vidni vrhovni poglavar svete Cerkve, Petrov naslednik in škof v Rimu.

Papeštvo je s Cerkvijo in krščanstvom tako tesno spojeno, da bi s padcem papeštva padla tudi Cerkve in krščanstvo. Zato je treba povedati resnico s pravo besedo: Kdor je božji in Kristusov, ta je veren otrok Cerkve in vdani sin papežu. Kristusovo zagotovilo o neporušnosti Cerkve in njenih vedno svežih in prerajajočih življenjskih silah — velja tudi o papeštvu. Papeštvo pomeni v vseh 1900 letih svojega obstoja velesilo, ki ji na svetu ni enake. To je moral na večer svojega življenja priznati sam Napoleon Veliki: »Ustanova, ki drži po koncu edinstvo vere, papež, čuvar katoliške edinstvi, je nekaj občudovanja vrednega.« Vsi nasprotniki Kristusa in Cerkve so si razbili glave prej ali slej ravno ob Petrovi skali po znanem francoskem izreku: »Kdor se loti papeštva, propade sam.«

Zato je tudi sedanji papež Pij XII. - 262. v vrsti papežev - vsemu svetu tako pri srcu. Po smrti Pija XI. je bilo medvladje le 20 dni. V tem medvladju je začasno vodil sveto Cerkev kardinal Evgen Pacelli (Pačeli). In prav isti Evgen Pacelli je bil izvoljen za papeža 2. marca 1939. točno na svoj 63. rojstni dan. Čez deset dni, 12. marca 1939. je bil v cerkvi sv. Petra v Rimu kronan kot Pij XII. Od tega dne se mu štejejo papeška leta.

Ob tem slavnostnem jubileju so srca vseh katoličanov in plemenitih drugovercev pri vrhovnem očetu katoliške Cerkve z vso sinovsko vdanostjo in ljubeznijo. Papež Pij XII., ki se je kot papežev legat l. 1938. dvakrat peljal skozi Ljubljano, je vreden naslednik velikih papežev: dičijo ga osebne odlike strogega, svetniškega življenja in velika vnema za pravi mir med narodi, kakor ima v geslu: »Po pravičnosti k miru!«

Sedanji papež je kakor orač, ki meri zemljo, vse razbičano od trpljenja in smrtnih žrtev s plugom vere, da jo preorje in preuredi v pravi ljubezni in pravičnosti. Dozoritev tega tihega, a ogromnega dela bo tudi prinesla sad: mir.

Važna politična izjava naše vlade

Naša država si je od vsega početka, odkar traja vojna, prizadevala, da živi z vsemi sosedi v miru. Vsem sosedom je naša država šla na roko, toda vedno pod pogojem, da vsak spoštuje našo državno neodvisnost in nedotakljivost našega ozemlja. Ker so se v teh nemir-

»Pristojni naši činitelji budno in skrbno spremljajo dogodke ter jih pravilno ocenjujejo. Pri odločanju o teh dogodkih imajo vedno pred očmi naše najvišje narodne in državne koristi: Neodvisnost države in njeno ozemeljsko nedotakljivost.«

To je tako malo, kar zahteva naša država, da noben drug narod ne more zahtevati manj. A jugoslovanski narod hoče obdržati to, hoče ostati na zemlji

nih časih ravno v tem pogledu širile vznemirjajoče govornice, sta predsednik vlade Cvetković in podpredsednik dr. Maček dala kratko, a pomenljivo izjavo, ki je zavrnila vse tuje zlobne govornice.

Izjava se glasi:

svojih očetov svoboden za vsako ceno, v državi, ki je zgrajena na kosteh in krvi naših najboljših mož!

Politični obraz Evrope

Če je bil minuli teden bolj umirjen po bojiščih, to se pravi, reven na vojaških dogodkih, je bil na drugi strani zelo pester, razgiban in bogat na političnih dogodkih. Naravnost z bliskovito hitrostjo so se odigravali pred našimi očmi važni dogodki. Tem bolj, ker so se okolščine teh dogodkov odigravale v naši neposredni bližini.

Ves teden je bila namreč v ospredju političnega zanimanja in središče dogodkov

jugovzhodna Evropa, oziroma Balkan.

Vsa politična pa tudi vojaška bitka je šla za osvojitve prostora na Balkanu. Moramo reči, da je ta bitka za Balkan že dosegla svoj višek in prekoračila vrhunec borbe. Slutnje, ki smo jih večkrat navajali v našem listu, so se s tem uresničile. Večkrat smo namreč povdarili, da Nemčija ne bo na zahodu prej tvegala spopada z Anglijo, dokler ne bo na jugovzhodu Evrope za njo ves položaj popolnoma razčiščen. Priznajmo si kar odkrito: Nemčija je prehitela Anglijo.

Že lansko leto je imela Anglija čas in tudi lepo priliko, da bi zasedla Romunijo, Bolgarijo in Grčijo pomagala odstraniti albansko bojišče in bi s tem sama dobila povsod lepa oporišča za svoja letala in ladje. Toda angleška politika je nekam okorela, prepočasna in najbrž tudi skopa, da bi riskirala taka dejanja. In tako Anglija lani prav nič ni ukrenila na balkanskem področju, kljub lepi priliki.

Nasprotno pa je Nemčija, ki je v diplomatskem oziru bolj živahna, temeljito izkoristila to angleško počasnost. In tako se zgodilo, da je Nemčija zasedla Romunijo in od tod so se nemške čete neovirano valile v Bolgarijo in jo zasedle v treh dneh, tako, da so sedaj nemške čete že na grški meji, odkoder je samo sto kilometrov do Soluna in na turški meji, odkoder je samo 80 km do Dardanel. Vse to se je zgodilo neverjetno naglo in brez prelivanja kaplje človeške krvi. Da se je to tako hitro moglo zgoditi, ji je brez dvoma pripomogla Anglija s svojo počasnostjo.

Šele sredi teh dogodkov sta se napotila angleški zun. minister Eden in general Dill v Turčijo. Toda Turčije nista več mogla pregovoriti, da bi se z orožjem odločno uprla vkorakanju nemških čet v Bolgarijo, istotako tudi Sovjetske zveze. Celotno Grčijo so začeli omahovati in so nekateri odkriti pristaši mnjenja, da naj Grčija sklene z Italijo mir. Kakšne namene ima in kaj bo storilo angleško vojno vodstvo, je trenutno nejasno. Potrebno je samo eno: odločen, hiter in uspešen napad, ki bi zlomil nemško-italjansko os,

Turčija čuti trdi pritisk kar od treh strani: od Nemčije, Sovjetske Rusije in od Anglije. Turčija je popustila od svojega odločnega stališča, dopustila je, da so nemške čete zasedle Bolgarijo in se omejila le na obrambo svojega lastnega ozemlja. Nemški voditelj je poslal predsedniku Turčije neke ponudbe, ki jih je turška vlada pretehtavala kar cela dva dni, vendar pa končni sklepi, v kaki smeri se bo razvijala politika Turčije, še niso znani. Gotovo pa je, da se ti sklepi odvisni tudi od zadržanja Sovjetov, ki niso zadovoljni s tem, da so Nemci zasedli Bolgarijo. Vendar pa se Turčija noče vezati na Sovjetske, ker Turčija ne zaupa prazni in lažljivi sovjetski politiki, ki bi utegnili na eni strani zvezati Turčijo roke, na drugi strani pa bi za hrbtno, Turčije napravila sporazum z Nemci glede Dardanel.

Istotako bo Nemčija pritisnila na Grčijo in ji kratkomočno stavila predloge in zahtevala: 1. naj sklene mir z Italijo. 2. naj dovoli prehod nemških čet skozi svoje ozemlje in 3. naj se popolnoma loči od Anglije. Smemo pričakovati, da ob ta pritisk na Grčijo zelo hud. Vendar pa do sedaj grška vlada ni pokazala nikake pripravljenosti za sklepanje miru. Če pa Anglija ne bo takoj in hitro poslala dovolj čet na grško bojišče, potem se ves položaj zna zasukati v čisto drugo smer. Časa namreč ni in vsak dan je dragocen.

Nekaj časa se govorilo tudi, da so Angleži s svojimi četami prišli v Solun, vendar pa so Grki sami zanikali. Če so Angleži pripravljeni se žrtvovati za to grško postojanko, potem še za male narode na Balkanu zasije sonce iz te meglenosti.

KAJ PA FRAVI K TEMU SOVJETSKA ZVEZA,

ki jo naši komunistični agitatorji skušajo prikazati nepoučenim ljudem kot miroljubno državo? Kako so razbobnali naši komunisti, češ, da Sovjetska zveza na noben način ne bo dovolila, da bi Bolgarija prišla pod kako tujo silo, sicer udarijo omi s svojo orjaško silo. Kako vojaško moč in pogum imajo Sovjeti, se vidi iz tega, da niso prav nič drugega ukrenili, ko so nemške čete preplavile Bolgarijo, kakor dali nekam boječo izjavo, da se ne strinjajo s temi dogodki. Toda Nemci se za to besedičenje niso zmenili. Sovjetsko godrnjanje nima pomena za nje. Morda pa imata Nemčija in Sovjetska zveza kak tihi sporazum glede Dardanel za hrbtno Turčije. Načela sovjetske politike so že taka, da dovoljujejo kar čez noč največje razočaranje za male narode, ki so Sovjetom tako pri srcu. Saj nam je še preveč živo v spominu žaloigra Poljske, ko so ji Sovjeti skočili v najhujši sili v hrbet, čeprav so ji poprej obljub-

Odnosaji Jugoslavije z Nemčijo

Ko je neki tuji časnikar vprašal v Berlinu, ali bo Nemčija v političnem oziru kaj ukrenila v Beogradu, je zastopnik nemškega zunanjega ministrstva dejal, da »odličnim diplomatskim odnosajem z Jugoslavijo ne bi mogli ničesar dodati.«

ljali pomoč. Morda pa čaka, da bo požela to, kar pusti evropski vihar.

JUGOSLAVIJA PA JE MIRNI OTOK SREDI VOJNEGA VIHARJA.

Po naši državi so v minulem tednu dvignile veliko prahu najrazličnejše govornice, ki so imele namen zbegati naš narod. Sam Bog zna, odkod so se pritihovalile te govornice med ljudi. Ne čudimo se, če tem govoricam zapadejo preprosti ljudje, ki trenutno ne znajo pravilno presoditi položaja. Čudimo se pa naši inteligenci, ki ravno tako naseda tem čudnim govoricam tudi takrat, ko ljudje pričakujejo, da imajo v njih svojo oporo. Za nas sta merodajni dve izjavi, ki jih prinašamo na prvem mestu: izjava naše vlade in nemškega zunanjega ministra v Berlinu. S tem je povdarjeno, da naša vlada budno zasleduje dogodke na Balkanu in jih tudi pravilno ocenjuje.

Pogledali smo položaju hladno in trezno v oči. Samo s svojim mirnim in zrelim gledanjem bomo znali očuvati našo neodvisnost in nedotakljivost, tudi če bo treba doprinesti žrtve za to.

Amerika z mrzlično naglico pripravljala pomoč Angliji. Toda kdaj bo prišla ta pomoč? Če bo ta pomoč prepozna, je na vidiku v Evropi novi red. Če se ji pa posreči, da zavleče vojno še za eno leto, potem se vojno gorje samo še bolj nagrmadi.

Japonska je popustila od svojih zahtev napram Franciji, tako da bodo najbrž uredili spor med Siamom (Tajsko) in francosko Indokino.

PO BOJIŠČIH

Kakih posebnih sprememb na bojiščih v minulem tednu ni bilo. Na zapadnem bojišču je bilo manjše letalsko delovanje. Nemci so dvakrat bombardirali angleško mesto Cardiff, Angleži pa Düsseldorf in francoska pristanišča. Tudi na morju je bilo precej izgub.

V Afriki nič posebnega. Le italijansko Somalijo so Angleži dejansko dobili v roke, v Libiji se izkrcavajo svobodne francoske čete in zasedle zele-nice Kufra. Število italijanskih ujetnikov v Afriki znaša dozdej 151.000.

Amerika se je dejansko odločila za vojno

Ameriški senat je zadnjo nedeljo sprejel z ogromno večino, s 60 proti 31 glasovom zakon o neomejeni pomoči Angliji. S tem bodo ameriške bojne ladje, vojska in orožje začele prihajati v Evropo in na Kitajsko. Ameriške orožarne delajo na vso paro. Roosevelt je ob tej priliki dejal: »Mi smo zdaj pripravljeni dati. Naša skladišča so polna, naše orožje je prvovrstno, naša sposobnost dajati pomoč raste v ogromnost. Prej ta pomoč ne bo nehala, dokler ne bodo zrušene vse diktature sveta, ki poskušajo človeštvu vsiliti svoj red.«

Brez dvoma je to zelo važen mejnik ne samo v zgodovini sedanje vojne, ampak tudi v zgodovini sveta. Pravijo, da je s tem dnem že zagotovljena zmaga demokracijam.

Nedelja

Jezus izžene hudega duha.

Tisti čas je Jezus izganjal hudega duha, ki je bil nem. Ko je pa hudega duha izgnal, je mutec spregovoril in množice so se začudile. Nekateri izmed njih so pa rekli: Z Beelzebubom, poglavarjem hudih duhov, izganja hude duhove. Drugi pa so ga skušali in so zahtevali od njega znamenja z neba. Toda on je poznal njih misli in jim je rekel: Vsako kraljestvo, ki se razdeli zoper sebe, se upošteva in hiša se na hišo zruši. Če je torej tudi satan zoper sebe razdeljen, kako bo ostalo njegovo kraljestvo? Ker pravite, da z Beelzebubom izganjam hude duhove: Če pa jaz z Beelzebubom izganjam hude duhove, s kom jih izganjam vaš sinovi? Zato bodo oni vaši sodniki. Če pa s prstom božjim izganjam hude duhove, je res prišlo k vam božje kraljestvo. Kadar močni oboroženi varujejo svoj dom, je na varnem njegovo premoženje; če pa pride močnejši od njega in ga premaga, mu vzame vse orožje, na katero se je zanašal, in razdeli njegov plen. Kdor ni z menoj, je zoper mene, in kdor ne zbira z menoj, raztresa. Kadar nečisti duh odide iz človeka, hodi po suhih krajih in išče pokoja, in ko ga ne najde, pravi: Vrnili se bom v svojo hišo, od koder sem izšel. In ko pride, jo najde pometeno in okrašeno. Tedaj gre in si privzame sedem drugih duhov, hujših ko je sam, in gredo vanjo in ondi prebivajo; in končno stanje tega človeka je hujše od prejšnjega. - Ko je pa to govoril, je neka žena iz množice povzdignila glas in mu rekla: Blagor telesu, ki Te je nosilo, in prsim, ki so Te dojile! - On je pa rekel: Da, še bolj pa blagor tistim, ki božjo besedo poslušajo in ohranijo. (Lk 11, 14—28.)

*

Vidno obsedeni od hudobnega duha nismo. S smrtnim grehom pa se človek zopet poda v oblast hudobnega duha. In tega izganjamo z zakramentom sv. pokore, to se pravi, s spovedjo.

Mutasti je bil hudobni duh, ki ga je Jezus ob tej priliki izgnal. Ta mutasti hudobni duh ima v oblasti tudi takega, kdor noče k spovedi ali kdor se noče pravilno spovedati, kdor greh zamolčuje.

Spoved se zdi mnogim ljudem najtežja verska dolžnost. Drugo bi se storili, v cerkev bi se šli, le k spovedi ne. Poznali smo takega, ki je bil vsako nedeljo pri sv. maši, pri spovedi pa že 40 let ne. Neverjetno pa vendar resnično! Čimbolj so ljudje mlačne vere, čimbolj mislijo le na pozemeljsko, tembolj spoved opuščajo.

K spovedi pa moramo ne zato, ker je taka navada, ne nekako prisiljeni, marveč iz srčne potrebe, iz prepričanja, da smo sprave z Bogom potrebni. Ne zunanja sila, ampak lastna vest nas priganja k spovedi. Komur vest očita, da ima le en sam smrtni greh na sebi, bi ne smel spati in ne mirovati, dokler se ga ne otrese. Smrtni greh je kača, ki smrtno piči. Kako bi mogel človek s kačo na prsih mirno spati?!

Kogar pa vest priganja k spovedi, ta bo tudi vse storil, kar se zahteva, da spravo z Bogom doseže. Vsak mora vedeti, da ni dovolj, grehe samo naglo in hladno povedati, ampak da jih je treba obžalovati in resno skleniti, od slej naprej Boga ne več žaliti.

Predvsem pa seveda vse odkritosrčno povedati. Mutasti hudič je kriv, če kdo grehe zamolčuje. Tudi od tega se ne sme dati nihče premotiti. Kdor se hoče očistiti, se ne bo šel umivat s sajami ali s tinto, da bo potem še bolj črn in umazan. Tako nespametno dela, kdor grehe zamolčuje.

STATISTIKA, KI VELIKO POVE.

V Nemčiji nima noben stan toliko odlikovancev kakor katoliški duhovniki. Zaradi hrabrosti v sedanji vojni je bilo dosedaj odlikovanih 31 katoliških duhovnikov z železnim križem I. stopnje in 76 z železnim križem II. stopnje. Skupno torej nosi 107 kat. duhovnikov odlikovanje železnega križa.

Važno za naše sezonske delavce!

Društva poljedelskih delavcev - ZPD bodo v kratkem vsaka v svojem okolišu začela deliti tiskovine »Prošnja« plave barve tistim delavcem, ki so siromašni in zaslužka nujno potrebni ter so namenjeni na delo doma v državi, t. j. na Belje ali na druga veleposestva v Bački in Banatu. Vsaka družina, ki živi v skupnem gospodinjstvu, sme dobiti samo po en izvod te tiskovine. Do bi naj jo najstarejši član v družini, ki je namenjen na delo. Ta jo izpolni in v njej navede tudi imena svojcev, ki so namenjeni z njim skupaj iti na delo. Ko to tiskovino izpolni, jo odda nazaj svoji organizaciji, od katere je to plačilo tiskovino prejel. Vsaka organizacija ima točna navodila za postopanje pri izpolnjevanju teh tiskovin in ureditev zadeve, da bo pravica uveljavljena. Odborniki krajevene organizacije naj delavcem svetujejo, kako se mora tiskovino izpolniti in jim naj tudi pomagajo, da bo delo v najkrajšem času izvršeno.

Vsem mladoletnim moškim delavcem, ki so vojni obvezniki in ženskam od 16 do 20 let starosti se priporoča, da si pri svoji krajevni organizaciji izposlušajo tozadevne tiskovine plave barve, ki veljajo za delo doma v državi in katere naj izpolnijo po zgoraj danih navodilih. Ponovno opominjamo, da vsaka družina sme dobiti za vse svoje člane samo po eno tiskovino.

Krajevne organizacije morajo vse te prošnje plave barve, ki jih delavci izpolnijo in oddajo, predložiti pristojni občini v potrditev, potem pa poslati preko pristojnega sreskega načelstva tozadevni komisiji v Soboti v nadaljnjo reševanje. Ko bo komisija svoje delo dovršila, bo vsak delavec dobil »Izkaznico za delo« plave barve. Šele ta izkaznica bo delavcu upravičen dokaz, da je res siromašen in zaslužka potreben. Samo tisti delavec, ki bo dobil tako

izkaznico, bo smel iti na sez. delo doma v državi.

Izkaznice bo komisija preko krajevnih organizacij dostavila delavcem na dom. Delavec, ki bo imel to izkaznico, se bo moral pri palirju najprej informirati, če ima na razpolago delo, odnosno, če ga bo sprejel na delo. Ko mu palir delo zagotovi, lahko pri njem odda svojo delavsko knjižico, pogodbo pa sme podpisati šele potem, ko z legitimacijo dokaže, da je pri svoji krajevni organizaciji plačal članarino za letošnje leto.

V vsaki delavski skupini bo več delavskih zaupnikov. Eden izmed zaupnikov bo imel pri sebi prepis pogodbe, ki jo bo ob potrebi delavcem prebral. ZPD prosi vse delavce naj pazijo, da v vsako skupino pride najmanj po eden, po možnosti pa še več delavcev-zaupnikov. Tečaj za delavske zaupnike bo v ponedeljek dne 17. marca t. l. v Prosvetnem domu v Soboti. Pričel se bo popoldne ob 2. uri. ZPD prosi vse delavce, zlasti tiste, ki so se že pogodili, da se v ponedeljek dne 17. marca ob določeni uri udeležijo tečaja v Prosvetnem domu.

ZPD sporoča delavcem, da bo tiskovino plave barve razdeljeno samo toliko, kolikor je pri nas v Slov. Krajini siromakov in kolikor je dela na razpolago, t. j. okoli 2200.

Ostale delavce, ki so namenjeni na delo v inozemstvo, ZPD naproša, da ne ureditev mirno počakajo, dokler pristojno ministrstvo ne da tozadevnega odgovora glede starostne meje, t. j. od katerega leta naprej bodo smeli iti v inozemstvo. Čim ZPD od pristojnega ministrstva dobi odgovor, bo takoj začela urejevati to vprašanje.

Bog živi! Iz pisarne
Zveze polj. delavcev v Soboti.

Še ena resolucija g. Hartnerja sprejeta na zasedanju banskega sveta v Ljubljani.

Radi ureditve zemljiško-knjižnih razmer v Prekmurju naj se razširi veljavnost madžarskih zakonov zak. člen XXXIX iz leta 1892., zak. čl. XXVIII iz l. 1889., zak. čl. XXIX iz l. 1886. in zak. čl. XVI iz l. 1891. in uredbe iz leta 1893, ki veljajo tudi v drugih delih naše države, za območje okrajnih sodišč v M. Soboti in D. Lendavi ali pa se za ta dva sodna okraja izda posebna uredba z zakonsko močjo, ki bi omogočila

ureditev zemljiške knjige na podlagi dejanske posesti nepremičnin.

Nadalje je nujno potrebno, da se čimprej napravi nova zemljiška knjiga za vse občine sodišč v M. Soboti in D. Lendavi in da se dajo v ta namen na razpolago potrebna sredstva iz novih taks, ki so bile uvedene s 1. januarjem t. l. ter dodeli potrebno število sodnikov, uradnikov in geometrov.

Dr. Kulovec v Ljutomeru.

Vnedeljo dne 2. marca je imel dr. Kulovec v Ljutomeru govor, ki je trajal nad eno uro. Govoril je o notranji in zunanji politiki. Povdaril je, da je naša vladna politika na pravi poti za ohranitev miru. Pač pa je posebej opozoril, naj ne nasedajo mamljivim besedam boljševiskih plačancev, ki so največji sovražniki našega naroda.

Vmes so se slišali ogorčeni vzkliki: Dol s komunisti!

Ob koncu je sprejel tudi deputacijo iz Štrigove. Izrazila je željo, naj bi se g. minister zavzel za to, da ostane Štrigova v okviru dravske banovine, kamor v gospodarskem in zemljepisnem položaju spada.

Papeževa proslava v Ljubljani.

V veliki unionski dvorani je katoliška Ljubljana zopet slovesno proslavila drugo obletnico, odkar je stopil naš sedanjí veliki papež Pij XII. na prestol sv. Petra. Vsi trije govorniki akademik, akademičarka in urednik »Slovenca« dr. Kremžar so poudarjali vdanost Cerkv in papežu. Zlasti dr. K'emžar je povdaril znani papežev božični nagovor,

kjer so jasno izražena načela, kakšen mora biti mir, da se odpravi sovraštvo med narodi in ustvari novi krščanski red. Samo izvedba teh načel bo pripomogla malim narodom do svobodnega razvoja. Dvorana je bila nabito polna. Prireditve so obiskali mnogi odličniki z ljubljanskim škofom dr. Rožmanom na čelu.

Vojaški koncert v opernem gledališču v Ljubljani.

Ob priliki 25-letnice ustanovitve prve jugoslovanske prostovoljske divizije, je bila v opernem gledališču v Ljubljani sijajno uspela vojaška kuturna prireditve. Te prireditve se je ideležil tudi politični voditelj Slovencev dr. Franc Kulovec, ban dr. Marko Nitlačen, poveljnik dravske divizije general Lj. Stefanović in nešteto zastopnikov narodnih, prosvetnih in kulturnih orga-

nizacij in društev. Prvič je tukaj nastopil tudi mladi vojaški zbor 40. triglavskega peš. polka. Nepopisno navdušenje je zajelo vse prisotne, ko je ta zbor zapel naše slovenske ponarodele pesmi. To so bile naše slovenske fantovske pesmi, ki obujajo mnogo spominov na mladost in domačo grudo. Nenavadno močno je učinkovalo na občinstvo, ko so vojaki v bojni opre-

Grajski kino v M. Soboti

V četrtek, petek, soboto ob obič. urah in v nedeljo ob 11. uri 15 min. ob (znižanih cenah)

Opereta „VIKI“
JAVOR PAL KABOS GYULA
Godba: Paul Abraham

V nedeljo in ponedeljek ob obič. urah in v sredo ob 11. uri 15 min. (znižane cene). Velefilm

„LAVINA LJUBEZNI“
LUIS TRENKER
Film, poln prekrasnih naravnih posnetkov!

V sredo ob 15. uri 15 min, 17. uri 30 min. in 20. uri 30 min. in četrtek ob 20. uri 30 min.

Veseli film „Florentinski klobuk“

HEINZ RÜHMANN
Veseli film o ženinu, ki se mu mudi, mudi...

zapeli pesem »Iz bratskog zagrljaja« in ob končnih besedah: »Slovenec, Srb Hrvat, za uvek brat i brat« dali z dvignjenimi puškami posebni poudarek.

General Stefanović je ob tej priliki tudi odločen govor, v katerem je med drugim tudi dejal: Čeprav smo sorazmerno majhni po številu, pa ni niti en narod v Evropi večji od nas po ljubezni do rodne grude in njene svobode. To je največja moč naše vojske. Svoj govor je takole končal: »Tujega ne potrebujemo, svojega ne damo!«

DROBNE VESTI

Neki turški poslanec je dejal, da se malokateri narod na svetu ponaša s tako junaško preteklostjo, kakor jugoslovanski. Ta preteklost je najzanesljivejši dokaz, da Jugoslavija ne bo nikoli prenesla ničesar, kar bi ne bilo združljivo s častjo in moralno tega junaškega in ponosnega ljudstva.

300.000 kg bombaža je prispelo v Maribor iz Rusije preko Nemčije. Naša država je po trgovinski pogodbi z Rusijo naročila 4 milijone kg. bombaža. A zaenkrat smo dobili le omenjeno količino. Sedaj še čakamo bombaž iz Turčije, kjer smo ga naročili okrog 10 milijonov kg. Če dobimo ves naročen bombaž, potem bodo imele vse tovarne v Jugoslaviji dovolj dela.

Japonski zunanji minister Macuoko je odpotoval v torek v Moskvo in od tod v Berlin.

Turčija se ne bo borila samo takrat, ko bo napadena, ampak takoj, kakor hitro bo v sporazumu z Anglijo ugotovila potrebo, da seže po orožju, so zapisali turški listi.

Nemčija nima razloga, da bi napadla Grčijo, pišejo grški listi. Niso Angleži vdrlí v Grčijo, ampak Italijani. Angleži so prišli samo Grčiji pomagat. Grčija nima dosti orožja, pa se bo rajši borila do smrti, kakor sklenila nečasten mir, pa naj jo napade kdorkoli.

Italijani priznavajo, da je samo meseca februarja bilo v bojih v Albaniji in Afriki ubitih 26.538 mož.

Za vzdrževanje nemške vojske v Romuniji plača Romunija na mesec pol milijona lejev.

Hrvatski škofje so izdali proglas v katerem pravijo, da je sv. oče proglasil letošnje leto za sveto leto hrvaškega naroda. Letos se namreč obhaja 1300 letnica pokristjanjenja hrvaškega naroda. Proslave se bodo začele najprej v Splitu, potem pa v Solinu poleg Splita. Tukaj so namreč bile prve hrvaške katoliške škofije. Višek in konec slavnosti pa bo v Zagrebu, ko se bo vršil od 20. do 23. junija evharistični kongres.

Izredno sodišče je obsodilo posestnika Krauta iz Bistrice pri Pliberku na Koroškem na leto dni strogega zapora, njegovega hlapca Janeza Drobeža pa na 6 mesecev zapora, ker sta nedovoljeno poslušala jugoslovanske radijske postaje.

Pokaži „Novine“ svojemu znancu in sosеду!

Po Slovenski Krajini

Na znanje naročnikom v Ameriki. Zaradi vojnih zapetljajev in nevarnih voženj po morju, ne prihajajo časopisi redno v Ameriko. Zato smo morali ustaviti pošiljanje »Novin« v Ameriko, kljub temu, da smo jim pošiljali. Težko nam je, ker je na ta način nekoliko pretrgana vez med domačimi kraji in zmanjšano število naročnikov, a upamo, da bo to število nadomeščeno doma, dokler ne bo vojna vihra mimo in pot zopet odprta v Ameriko. — Uprava »Novin«.

Osebnosti. Premeščena sta iz Ljupce Franc in Frančiška Gumilar na šolo v Štrigovo. Gumilar je dolga leta učil na lipovski šoli in kot predsednik Prekmurskega muzejskega društva se je zlasti zanimal za naše starine.

Naš rojak dr. Ivan Pintarič, zdravnik v celjski bolnišnici, je nastopil službo pri Vzajemni zavarovalnici v Ljubljani. Kot zdravnik si je pridobil s svojo požrtvovalnostjo in ljubeznivostjo mnogo prijateljev ne samo v bolnišnici, ampak tudi v celjskem javnem življenju. Isto mu želimo na novem mestu!

Na razstavi slovenske moderne umetnosti v Ptuj, ki je bila odprta v nedeljo 9. marca, je zastopan po svojih delih tudi naš rojak, gimnazijski profesor Karel Jakob.

Bogato naročnino za »Novine« v znesku 300 din nam je poslal dr. Peterlin Makso, javni notar v Lendavi s pripombo: »Z dodatnim prispevkom čestitam k lepemu urejevanju lista in želim nadaljnje dobre uspehe.« — Istotako je prispeval za tiskovni fond »Novin« v znesku 150 din prijatelj našega lista N. N. iz Sobote. Obema gospodoma se najtopleje zahvaljujemo za to naklonjenost in plemeniti dar. Upamo, da bodo tudi drugi podprli na isti način stremljenje in poslanstvo našega lista!

Vodstvo Martinišča v Soboti vljudo prosi vse bivše gojence, ki izvršujejo že svoj poklic, ki študirajo na univerzah, v bogoslovnih ali na kakih strokovnih šolah, da se mu javijo s kako dopisnico. Vodstvo namreč želi, da se tudi v Martinišču osnuje zveza bivših salezijanskih gojencev. V torek po veliki noči bi želeli prirediti prvi sestanek bivših Martiniščarjev.

Na gostovanju Črnega Štefana in Casar Štefani je Smej Ivan nabral za Martinišče v Soboti 71.- din. Darovalcem in nabiralcem: Bog plačaj!

Važno predavanje za rezervne oficirje in bojovnike. Po nalogu ministra Vojske in mornarce bo priredil pododbor Udruženja rezervnih oficirjev in bojovnikov kraljevine Jugoslavije, dne 13. III. 1941. (četrtrek) ob 20. uri v trgovski šoli v Soboti predavanje. Predaval bo višji aktivni oficir naše vojske. Udeležba je za vse rezervne oficirje obvezna in bo vsak izostanek treba opravičiti. Začetek točno ob 20. uri. — Odbor.

Enodneveni tečaj za pridelovanje zelenjadi v Soboti se bo vršil v soboto 15. marca v Prosvetnem domu. Predavanja se začno točno ob pol 9. uri, da lahko pridejo gospodinje po odpravi otrok v šolo. Popoldne ob pol 2. uri bodo pa praktična ponazorila v mestni vrtnariji. Nato pa za one, ki bodo želeli, poučen ogled naprav na kmetijski šoli v Rakičanu. Predaval bo tudi inž. Ciril Jeglič referent za vrtnarstvo pri kr. banski upravi, ki je izdal tudi praktično knjižico »Pridelujemo več dobre zelenjadi«. Tečaj je zlasti primeren za gospodinje in dekleta iz Sobote in okoliških vasi, ki goje zelenjad. Pridne tečajnice dobijo brezplačno tudi nekaj prvovrstnega semena in po več skupaj tudi omenjeno priročno knjižico.

V četrtek dne 13. t. m. se bo vršil soc. tečaj za sez. polj. delavce krajevnega društva soboške okoliške občine. Po dovršenem tečaju se bo vršil redni občni zbor organizacije za Soboto in okolico. Vsi prijatelji in somišljeniki vljudo vabljeni! Za vse člane ZPD iz Sobote in okolice je udeležba obvezna.

V nedeljo dne 16. t. m. dopoldne po službi božji ob 11. uri bo imela ZPD — centrala v Soboti svoj 4. redni letni občni zbor v Prosvetnem domu v Soboti. Vsi prijatelji in somišljeniki vljudo vabljeni! Vse krajevne organizacije

v Slovenski Krajini se naprošajo, da pošljejo svoje delegate na ta občni zbor centrale. Udeležba na občnem zboru je obvezna!

Obisk v naši tiskarni. Ob zaključku gospodinskega tečaja na Tišini so dekleta, ki so obiskovala tečaj, napravile poučni izlet v Soboto in okolico. Pod vodstvom obeh strokov. učiteljic, gđ. Barletove in Krajčeve, so si ogledale kmetijsko šolo v Rakičanu, Benkovo tovarno mesnih izdelkov in šiftarjevo tovarno perila. Popoldne pa so si z zanimanjem ogledale obrat v naši tiskarni. Bilo je vseh 24 deklet. — Omenjene strokovne učiteljice vodijo sedaj tečaj v Polani, občina Kupčinci.

»Vsak večer zmolim en očenaš v zahvalo, da sem prišel zopet nazaj v to blaženo Jugoslavijo, kjer imam vsaj jesti...« je izjavil sezonski delavec, ki je bil na poljedelskem delu v sosedni državi, dasiravno je bil, poprej navdušen pristaš »novega gledanja na svet«.

Hvaležen spomin. Ob 10 letnici + dekana Ivana Baše je poslal g. Milač Simon, profesor v Mariboru, 100 din za dve sv. maši za pokoj njegove duše in v zahvalo za prejete darove po + dekanu. Višek v znesku 40 din je poslan prosvetnemu društvu v Bogojini za nagrobni spomenik + Baše. Obe maši z libero bosta opravljeni v črensovski cerkvi. Tak biserni spomin do pokojnega dekana izvira le iz vrele ljubezni.

Pristopajte in včlanite se v OSREDNJI KMETIJSKI BLAGOVNI ZADRUŽI V M. SOBOTI in ustanovljajte njene podružnice v vsaki vasi.

Duhovne vaje za FO v Martjancih. Pri nas smo imeli duhovne vaje za fantovske odseke cele župnije. Vršile

bnejše. Za kritje stroškov, ki smo jih imeli za ta tečaj, smo priredili dne 16. februarja igro »Veleturist«, ki je zelo dobro uspela. Ker imamo še mnogo stroškov, smo sklenili, da bomo priredili še eno igro in sicer »Rožmarin«. Igrali jo bomo 16. marca. — Na pobudo g. Kuštrina smo ustanovili tudi sadjarsko podružnico, v katero se je vpisalo 28 posestnikov. Škropilnico smo dobili od sreskega kmetijskega odbora. Ker se škropljenje uvaja pri nas letos prvič in je tudi že prepotrebno za naše sadovnjake, smo dobili midrin po 4.50 din za kg. Za to uslugo se kmetijskemu odboru lepo zahvaljujemo.

KAJ PRAVITE?

Pod tem naslovom so »Novine« dne 27. februarja 1941 objavile članek, ki nekoliko ošvrkne soboške penzioniste. Da javnost ne bo povsem napačno informirana, prinašamo danes o tej zadevi nekoliko pojasnila. Nočemo namreč delati nikomur krivice.

V Soboti se nahajajo trenutno trije penzionisti v javnih službah. To so povsečinu dosluženi podoficirji z dolgoletno prakso. Po zakonu imajo tudi oni pravico do privatnega zaslužka v penziji, ki je precej skromna. Eden na priliko je služil aktivno prek 30 let, a penzije so mu določili samo 714 din mesečno. Prav posebnega zavidanja potem privatni zaslužek ne more vzbujati. Penzionisti so družinski očetje in morajo skrbeti za dostojno preživljanje svoje družine.

Prav zanimivo bi bilo, če bi pogledali v one pisarne, kjer sedijo možje s svojimi soprogami pri bogati mesečni plači, ki znaša skupaj nič manj kot 10.000 dinarjev na mesec. Mar takšne osebe ne odjedajo po pravici kruha brezposelnim? Kaj pravite na to, ljude?

Pogovor na pepelično sredo.

»Julika, si bila včeraj na plesu?«
»Ne, me doma niso pustili. Kako pa si se kaj imela?«

»Da bi ti znala, kako je bilo lušno. Nikdar ne pozabim. Vse sem dobila zobston. Pa plesala sem, hm, posebno dijaki so me vrteli, da bi skoro janke zgubila. Škoda, da nisi bila tam.«

»Prav nič mi ni žal. Mi smo doma po večerji navili stari gramofon, pa smo peli in se zabavali. Pa je bilo tudi lušno.«

»Na, ti si pa vsikdar doma kak žeg nana sol. Nikamor te ni mogoče spraviti. Privošči si sedaj, dokler si mlada, na stara leta si tako ne boš mogla privoščiti. Če ne boš poznala čim več fantov, se ti zgodi, da vzameš kako motovilo za moža.«

»Ti si malo nora. Če ne moreš drugje, ko na plesu in veseljah vloviti moža, si pač veliko motovilo.«

Izpred okrož. sodišča

Dne 19. II. 1941. se je vršila pred okrož. sod. v Soboti razprava proti večji družbi obtožencev — pretepačev iz ljutomerskega okraja. Sodišče jim je odmerilo precej občutne kazni, tako da se bodo v bodoče najbrže premislili, predno bodo zopet razsajali z noži.

Tako je bil Cajnkar Ciril iz Radovec obsojen zaradi tatvin in pretepaštva na 5 let robije. Označena kazen se mu je očitno zdela previsoka, pa je iz zopora pobegnil, verjetno tudi zato, ker se boji, da mu tudi priziv, ki ga je prijavil, ne bo kdove kaj kazni znižal.

Gomba Franc iz Koračicev bo moral zaradi svoje nasilnosti sedeti 7 mesecev, Matjašič Franc iz Moravcev pri Mali Nedelji pravtako 7 mesecev, Domajnko Janez iz Bodislavcev celo 1 leto, Znidarič Jožef pa, ki je tudi streljal, 1 leto in 3 mesece. Imenovani so obsojeni na kazen strogega zopora. Občutna je tudi odškodnina, ki jo bodo morali obtoženci plačati svojim žrtvam. V skupnem znesku znaša 8077.50 din.

Markovič Franc iz Bodislavcev se je izmotal in je bil oproščen, ker mu ni bilo moči dokazati, da se je tudi on pretepa pri Vaupotičevih v Rakovcih dejansko udeležil.

PREDNO SI KUPITE

kolo, radio aparat, šivalni stroj
oglejte si našo veliko zalogo

NISKE CENE

Fink Leopoldina • M. Sobota

Same povodnji.

V minulem tednu smo imeli precej dežja. Zato ni čudno, če je voda zopet prestopila struge rek in kanalov. Vsa voda je pridrevla iz Goričkega in napolnila Ledavo ter odvodne jarke. Tako se je vsa ta masa vode valila proti Rakičanu, kjer je preplavila njive in senožeči, tekla nato proti Gančanim in Renkovcem, kjer se je zlila v eno samo jezero. Jasno je, da pri tem svojem delu ne prizanese pivnicam, hlevom, svinjakom in stanovanjskim hišam. To ni samo enkrat, ampak večkrat na leto.

Zlasti je mnogo posejane zemlje voda ponovno preplavila v Renkovcih in vdrla v nižje ležeče stanovanjske prostore. Ta poplava je napravila zopet na tisoče din škode. In to je vsakokrat, ko pade nekoliko več dežja, zlasti na jesen in sprotoljetje.

Tej nesreči bi se le dalo nekoliko pomagati. Z manjšimi regulacijskimi deli bi precej omejili, če že ne preprečili vsakoletne poplave. Regulacijski načrt Ledave je namreč nepopoln. Sedaj namreč imamo mnogo bolj pogosto povodnji, odkar so regulirali potoke Ledave. Ob vsakem naliivu voda neovirano pridri v Ledavo in ta takoj prestopi našipe ter jih od Ivancev dalje na več mestih razdere.

Ledava v spodnjem teku namreč ni kos, da bi sproti odvajala tako množino vode. Gladina vode v Ledavi je namreč višja kakor pa okoli ležeče njive. S tem je vsakokrat povodenj naprej določena. Strugo bi mogli poglobiti in razširiti. Nekoliko je tudi čudno, da se občine in prizadeti ne pobrigajo dovolj za to ureditev. Verjetno bi bilo tudi manj škode, če bi ljudje ob takih prilikah bili bolj čuječi. Marsikaj bi se lahko preprečilo takoj v začetku, predno bi voda začela razdirati našipe. Potem bo tudi oblast kazala več zanimanja za te zadeve. Prizadeti.

Za vsakega!

Firma

Julijan Klepec
trgovina v Turnišču

nudi poplate (krupone) že za
din 108.— za kg, ter Boxe
od din 15.— naprej in drugo
razno usnje in čevljarske
potrebščine po zelo nizkih
cenah.

LEPI KROMPIR dobite v Tropovcih na posestvu g. Antauerja, šolskega nadzornika.

Ne pozabite,

da imam v največji izbiri in stalno v zalogi

radioaparate najboljših znamk

šivalne stroje

pisalne stroje

kolesa in gume

še vse po nizki ceni

ŠTIVAN ERNEST
Murska Sobota

Telefon šte. 39.

V neizmerni Kitajski — brezkončna vojska.

Po štirih letih, odkar se borita Japonska in Čangkajška Kitajska, so Japonci prisiljeni priznati, da morajo računati s kitajskim maršalom Čangkajškom. Kakor znano, si hoče Japonska podvreči Kitajsko z ogromnimi množicami.

V resnici so se Japonci vedno morali ozirati na maršala Čangkajška in na velikanske kitajske množice, ki so z njimi bodisi v tistem delu Kitajske, ki so jo zasedli, bodisi v svobodni Kitajski, ki se že 55 mesecev upira njihove mu prodiranju v kitajsko ozemlje. Sedanje dejansko stanje med Japonsko in Kitajsko, ko se armadi obeh držav z vso resnostjo vojne in vsemi njenimi krutostmi ter strahotami spoprijemljeta v neprestanih bitkah in ko so diplomatski odnosi med obema državama prelomljeni, to stanje je dejansko vojno stanje, čeprav Tokio ni napovedal vojne maršalu Čangkajšku, temveč je, kakor pravijo, poslal nadenj »kazensko ekspedicio«. Dejansko pa to sedaj ni važno, kajti dejstvo je, da že štiri leta vlada med obema državama vojna, dejstvo je, da Japonci na vsak način hočejo s silo doseči svoje politične cilje, na drugi strani pa so tudi Kitajci trdno odločeni do konca s krvjo braniti svoje pravice. Zato nihče ne ve, kdaj in kako se bo ta vojska končala.

Za nas Evropejce je zanimiva izjava princa Konoja, ki je rekel, da je on kriv te vojne, da je on kriv, da se ta vojna nadaljuje in da je tudi on edini za vse to odgovoren. Pristavil je še, da jo bo nadaljeval tako dolgo, dokler bo užival cesarjevo zaupanje. Kako jo bo nadaljeval? Z novimi vojaškimi naporji, z razširitvijo dosedanjega štiriletnega bojišča? Ali tako, da bo skušal doseči zblizanje s Čangkajškom?

Mogoče kar naenkrat na oba načina. In res potrjujejo, da so se znova pričeli veliki japonski vojaški napadi na več bojiščih, na drugi strani pa je rekel zunanji minister Macuoka, da sicer ne priznava kitajske Čangkajškove vlade v Čungkingu, da pa je v dobrih odnosih z Vančivejem, voditeljem tistih Kitajcev v Nankingu, ki so se ločili od maršala Čangkajška.

Japonci hočejo torej spravo in zblizanje s Čangkajškom, seveda tako, da bi pri tem dosegli čim več svojih na-

menov, hočejo pa ga s topovi in letali prepričati, da so odločeni za brezkončno borbo za svoje namene in cilje. Kam bo to vedlo? Ali bodo japonski napadi tokrat uspešnejši od nešteti prejšnjih, ki so vsi po vrsti izpodleteli? Iz dogodkov na Daljnem vzhodu smo videli, da Japonci niso imeli uspehov ne na bojnem, ne na diplomatskem polju. Maršal Čangkajšek in njegova Kitajska sta odločena, da niti za ped ne bosta popustila ne v vojaškem, ne v političnem pogledu. Kitajska hoče biti od Japonske neodvisna ter popolnoma enaka z njo. To pomeni, da se bo Čangkajšek boril naprej in da se bo uprl pojačene mu japonskemu pritisku v provincah vzhodno od Pekinga, ki so, podaljšek Mandžurije, pa tudi na severnem Kitajskem in v Mongoliji, kjer so se srečale japonske čete s sovjetskimi.

Skoraj neverjetno je, da bi sedaj bila Japonska voljna odpovedati se načrtom, ki jih ima s Kitajsko, in še manj, da bi bila pripravljena mirno odstopiti pokrajine, ki si jih je že pridobila. Pomirjenje in sprava bi bila mogoča le, če bi se obe vladi dogovorili, sporazumeli, da bi na poseben način lahko obe živeli in bi na Kitajskem ter na Japonskem kot v eni skupni državi skupno delili oblast. Kaj takega bi bilo v sedanjem položaju edino mogoče, toda tudi to je zvezano z nepreglednimi težavami. Črni oblaki, ki se zbirajo nad tihomorskim prostorom, lahko vsekakor prinesejo kako važno spremembo v dosedanje odnose med obema azijskima državama, to je edino, kar lahko z večjo ali manjšo gotovostjo prerokujemo. Če si sedaj Japonska morda želi mir, da bi se lahko pripravila za morebitne dogodke, ki bodo kmalu nastopili okrog nje, še to ni zadosten razlog za maršala Čangkajška, da se ne bi naprej boril proti njej. Kajti on že sedaj uživa ameriškansko in angleško pomoč in bi mu prav prišlo, če bi bil njegov nasprotnik še kje drugje zaposlen.

HLAPCA z dolgoletnimi dobrimi spričevali sprejem h konjem za mesečno plačo din 300. Vprašaj na upr. »Novin«.

SPREJMEM VAJENCA
iz poštene družine.

BEDIČ IVAN, čevljar, M. Sobota.

Službena naznanila

V smislu točke 4 pravilnika ministrstva notranjih poslov z dne 26. 9. 1928. uradni list št. 336-100 se vrši po za to določeni komisiji pregled motornih vozil dne 20. 3. 1941. ob pol 9. uri v M. Soboti pred sreskim načelstvom za vsa motorna vozila iz sreza M. Sobota.

Opozarja se vse lastnike šoferskih legitimacij, da je rok za plačanje predpisanih taks zapadel z 28. II. 1941.

Sreski načelnik:
Dr. Bratina, s. r.

Tržne cene

Cene živini in kmet. pridelkom v Soboti

Biki I. vrste 7.50—8 din, II. vrste 6 do 7 din, III. vrste 5—6 din; telice I. vrste 7—8 din, II. vrste 6—7 din; krave I. vrste 6 din, II. vrste 5 din, III. vrste 4 din; teleta I. vrste 7—8 din, II. vrste 6—7 din, prašiči pršutarji 9—11 din za 1 kg žive teže. — Goveje meso I. vrste prednji del 14 din, zadnji del 16 din, II. vrste prednji del 13 din, zadnji del 14 din; svinjina 16—18 din; slanina 26 din, svinjska mast 30 din; goveje surove kože 26—30 din, telečje surove kože 28—30 din za 1 kg. — Pšenica 400—450 din, ječmen 400, rž 450—500, oves 350, koruza 300, fižol 600, krompir 150, seno 100—120, slama 60—70, pšenična moka 550—900, koruzna moka 450, ajdova moka 800 din za 100 kg. — Trda drva 120—190 din za 1 kub. meter, jajca 1.50 din za 1 kos, mleko 2.50 din za liter, surovo maslo 50—56 din za 1 kg.

Pošta

Bivša uprava sporoča:

Horvat Štefan, Ivanci. Pucko Janez št. 72. je imel v zadrugi 24.75 din. To smo spisali na 1937. leto. Imel je »Novine« in »Marijin List«, ostalo mora doplačati. **Ovsenjak Ludvik, Mlajtinci.** Sedonja Kata je imela v zadrugi 103 din. To smo spisali za kritje starega dolga Novin in M. Lista od 1934. leta naprej. Ostalo z njo obračunajte. **Hajdinjak Izidor, Hotiza 121.** Pucko Ivan je imel v zadrugi 115 din. 1937. leta je dobival Novine in Marijin List in ni odračunano. Odračunaj z njim in mu dajaj liste za ta denar. Če 1937. leta ni plačal, toliko odračunaj in daj nazaj

bivšima širiteljema, ki sta vse plačala. Hozjan Janoš je bil za 1936. leto dolžan 24 din, to je plačano z deležem zadruge. **Zver Franc, Lipa 119.** Matjašec Franc, Litrop Marija, Matjašec Matjaž, Vukan Franc, Antolin Mihael, Matjašec Franc so plačali s svojimi deleži Novine in Marijin List za 1936, 1937. in do dobre polovice 1938. leta. Maroša Ivan je plačal za 1937. leto 14 din z deležem, ostalo je moral doplačati. Raduha Štefan pa je plačal s svojim deležem za 1937., 1938 in dobro polovico 1939. leta. To na znanje zaradi obračunavanja. **Kovač Štefan, Strehovci.** Casar Franc, Strehovci 37. ima v zadrugi 44 din. Ne more se izpisati, ker knjiga in legitimacija še nista izročeni. **Ščančar Jožef, Kupšinci.** Pisali ste naj vaš delež dvignemo in obrnemo na Dom sv. Frančiška in mašo za starše. Javite nam, katerega leta ste stopili v zadrugo, potem vam bomo sporočili, če je to mogoče.

RADIO-APARATI

z dvoletnim jamstvom

KOLESA

DIAMANT in ostale znamke

MOTORNA KOLESA

DKW, Zündapp, NSU

PISALNI STROJI URANIA

ŠIVALNI STROJI od Din 2.500

Pri

NEMEC J.

MURSKA SOBOTA

Ugodni odplačilni pogoji

Osrednja kmetijska blagovna zadruga

v MURSKI SOBOTI

kupuje pšenico in rž ter soržico za murskosoboško občino in sreski prehranjevalni odbor po najvišjih od oblasti dovoljenih cenah. Kupuje tudi po najvišjih dnevnih cenah vse poljske pridelke, krompir, živino, svinje, nabavlja za svoje člane in članice zadruge vse kmetijsko orodje, umetna gnojila, cement, apno, stavbni les, deske, late in vse lesne izdelke.

MATIJA MALEŠIČ:

Kruh

POVEST SLOVENSKE KRAJINE

»Ivan Sukič! Oče je zanetil v Vas sovraštvo do Ritoperja?«

»Oče mi ni nikdar govoril o Ritoperju, zato ni mogel v meni zanetiti sovraštva do njega. Prepošten je moj oče, da bi kedaj izrekel Ritoperjevo ime...«

»Sukič!« Sodnik udari z roko po mizi in ostro pogleda Ivana.

»Sedaj sami vidite, kaki so!« vzkripi Ritoper.

»Sukič, tako ne boste govorili pred menoj! Ali mislite, da nimamo sodniki drugega dela dovolj in bomo sodili le radi razžaljenja časti?«

Ivan molči.

»Sovražite Ritoperja?«

»Da!« Kratko in ostro pove Ivan in ne odmakne pogleda s sodnika.

Samega sodnika osupne taka odkritostrečnost in ta prejasni izraz mržnje. Pozorno zre Ivanu v oči, ko da se čudi in ko da ne verjame, da osumljenec tako samega sebe pokopava.

Ivan ne povesi pogleda pred sodnikom.

Ritoper odpira usta, ko da hoče nekaj reči. Beseda pa ne pride iz grla. Napeto zre v sodnika.

»Zakaj ga sovražite?«

»Ker ni drugega vreden!«

»Čujete, gospod sodnik, čujete...«

Ritoperju se grgraje trga iz grla.

»Sukič, opomni! Sem Vas že, da ne žalite priče! Vzroke svojega sovraštva mi povejte, to hočem!«

»Da ste videli, kako me je poniževal na marofu.«

»Sami ste se ponudili na delo, ali ne?«

»Sem! Prisiljen, ker je premotil Ilonko...«

»Kdo je ta Ilonka?« Sodnik je pozoren.

Ivan se za hip zmede in povesi pogled. Molči, ko da mu je žal, da je imenoval njeno ime.

»Povejte, koga mislite z Ilonko?«

»Neko dekle iz naše vasi.«

»Kako se piše tisto dekle?«

»Ilonka Šiftar!«

»Helena Šiftar?« vpraša sodnik.

Ivan ga vpraševaje gleda in ne razume, čemu kaže sodnik toliko radovednosti za Ilonko.

»S Heleno Šiftar se imata rada?«

Ivanu plane rdečica v blede lica. Uporno in ježno gleda sodnika in ničesar mu ne odgovori.

»Odgovorite!« Strogo reče sodnik, ko da mu je Bog ve koliko na tem, da izve.

»To ne spada sem!« Ivan gleda ostro sodniku v oči in govori uporno.

Sodnika odgovor razjari. »Učili me boste, kaj spada sem in kaj ne?! Učili me boste, kaj smem vprašati in kaj moram ugotoviti...«

Ivan se zave. »Rad jo imam... Rad sem jo ime...«

»In ona?«

»Ne vem! Morda me ima rada... Ne! Mislim, da me nima! Noče biti moja žena, še ne govori z menoj.«

»Sprta sta torej?«

»Noče govoriti z menoj. Vprašal sem jo, če hoče biti moja žena. Pa noče.«

»Tako.« Sodnik preskoči: »Ritoperja torej sovražite, ker Vas je poniževal na marofu...«

»Prodati jo je hotel!« plane gnev iz Ivana. »Ritoper jo je hotel prodati grajskemu upravitelju...«

»Koga, koga je hotel prodati?«

»Ilonko... Heleno Šiftar je hotel prodati upravitelju.« Silen srd gori v Iva-

novih očeh. Ko da je pozabil, da stoji pred sodnikom in je osumljen požiga, se obrne proti Ritoperju, ko da mu hoče pljuniti v obraz.

»Ni res!« vzkripi Ritoper. »Tisti stavec je bil ves zateleban vanjo. Če bi izžela iz njega kako darilce, bi ji ne škodovalo!«

»Fej!« Ivan pljune pred Ritoperja.

»Sukič!« Sodnik z vso močjo udari s pestjo po mizi. »Vedite se dostojno, ali Vas bomo kaznovali!«

Ritoper se ohrabri. »Če je tak, naj pa ima! Sam si je kriv!« Stopi tik k sodnikovi mizi in pove s povzdignjenim glasom: »Ivan Sukič že tako spada v zapor, gospod sodnik! Tistega upravitelja je zahrbtno napadel in pobil. Razbil mu je črepinjo. Da mu niso takoj pomogli, bi najbrž umrl. Ali ni resnica, kar govorim, Časar?«

»Resnica!«

Sodnik pogleda Ivana, pogleda Časarja, pogleda Ritoperja in pomolči. Obrne se proti Ivanu: »Da Vas zakrknjeno sovraštvo privede tako daleč, ne bi mislil.«

Ritoper zaničevalno pogleda Ivana. se vrne na svoje mesto in pričakovaje zre v sodnika. Ivan molči.

»Res ne bi mislil!« ponovi sodnik in gleda Ivanu v oči. »Pomislite le, da ste z eno vžgalico uničili imetje, ki ga je Ritoper dolga desetletja zbiral...«

»Gospod sodnik!« V Ivanu vzkripi, stopi korak proti sodniku in ga plamteče gleda. »Vendar ne mislite, da sem jaz zažgal?!«

»Ne mislim! Zdi se mi le, da Vam dokažemo.«

»Nikdar! Upravitelja sem pobil — priznam! Ritoperja ne morem videti — priznam! Grozil sem mu dan pred Vsemi svetniki — priznam! Zažgal pa nisem, nisem, nisem! In če me obsodite na smrt na vislicah, bodo moje zadnje

besede: Nedolžen sem! Zažgal nisem!«

»Trdite, da ste bili tedaj pijani, ko ste legli spat v slamo. Zakaj ste se napili?«

»Iz jeze.«

»Kdo Vas je razjezil?«

»Ženske.«

»Helena Šiftar?«

»Tudi!«

»Kaj sta se pogovarjala z Gezo Horvatom?«

»Na ženske sva zabavljala!«

»Sta govorila tudi o Ritoperju?«

»Tudi!«

»In sta zabavljala tudi nanj?«

»Sva!«

In o požigu? Sta govorila?«

»Zakaj me mučite, gospod sodnik? Groza bi me bilo, da le v sanjah zažgem...«

Sodnik pomolči in gleda živo v Ivanove oči. Ivan ne povesi pogleda. Žalost in nejevolja sta v njegovih očeh.

»Ali je bil Geza Horvat tudi tako pijan ko Vi?«

»Zanj ne vem!«

»Ali Vas res ni nihče videl spati v slami? Nihče, nihče?«

»Spal sem in nisem nikogar videl.«

»Vsaj doma so bili morda v skrbeh in so Vas iskali?«

»Morda...« Hipoma zagori v Ivanovih očeh neko spoznanje. »Malo se spominjam natanko ne vem... Če me ne vara spomin, sem si le malo slame izpulil iz oslice in legel nanjo. Ko sem se prebudil, sem se komaj izmotal iz slame, na debelo sem bil pokrit z njo. Morda so bili mati, ki so me pokrili, da bi se ne prehladil.«

»Morda je bila pa Helena Šiftar?«

Nejevolja spreleti po Ivanovem obrazu. »Mar ji je! In še za pijanega, kakor sem bil...«

(V drugo naprej.)